

Trøndelag fylkeskommune
Trøndelag idrettskrets

Trondheim, 8. mars 2020

Deres referanse:

IDRETTSRÅDET I TRONDHEIM SINE MERKNADER TIL FORSLAG RTNINGSLINJER FOR SPILLEMIDLER TIL ANLEGG FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

Idrettsrådet i Trondheim vil på vegne av sone-idrettsrådet for Trondheimsregionen gi følgende tilbakemelding på Trøndelag idrettskrets sitt utkast til idrettens anleggsplan i Trøndelag 2020-2024. Utkastet til svar er også forelagt Stjørdal idrettsråd til uttalelse.

Bakgrunn:

Trøndelag fylkeskommune skal revidere vilkår for hvilke idretts-, friluftslivs og nærmiljøanlegg som skal ha prioritet ved tildeling av spillemidler.

Forutsetninger:

Idrettsrådet i Trondheim synes det er viktig å se litt på utfordringer som Strategiutvalget for idrett (Fjørtoftutvalget) adresserte med hensyn på anleggsutbygging. Disse utfordringene kan regionale retningslinjer for tildeling av spillemidler bidra til å korrigere for. Sitat fra strategiutvalgets første rapport om utfordringer på anlegg: «Riksrevisjonens undersøkelse fra 2009 viste at det ikke nødvendigvis er de anleggene det er størst behov for, men de anleggene som har finansiering, som blir bygget med hjelp av statlig støtte. I praksis kan det f.eks. bety at idrettslag med egenkapital f.eks. gitt av store sponsorer, med egne initiativ og premisser, og stor dugnadsinnsats kommer først på prioriteringslistene i kommunen. Anleggsbehovet hos andre grupper kan derimot være større, men egenkapital og dugnadsressurser mangler. Riksrevisjonen påpeker dermed at det ikke alltid er sammenheng mellom de behovsvurderingene som foretas, og de idrettsanleggene som faktisk blir bygget.» Små idretter mangler i stor grad både egenkapital og ressurser ellers.

Det påpekes blant annet at egenorganisert aktivitet kommer dårlig ut, samt at de største idrettene kommer bedre ut enn mindre idretter. Strategiutvalget skriver, sitat: «I sitt arbeid har utvalget møtt representanter for egenorganisert aktivitet som hevder at uten talsmenn er det vanskelig å nå frem når midler skal fordeles. Kommunens kontakt med disse gruppene er derfor avgjørende for at anlegg for egenorganisert aktivitet blir realisert.»

Med hensyn til de mindre idrettene skriver strategiutvalget, sitat: «Men fotball og ski bør ikke kritiseres for det de har fått til av anleggsutbygging. De skal ha ros for dette og bør være en inspirasjon for andre til systematisk å bygge opp sin kompetanse. Fotball, Norges største idrett, aktiviserer mange og har gode systemer for å bygge kunstgressbaner og ballbinger i hver ei grend. Men det er ikke alle som vil spille fotball. Da må det tilrettelegges på andre måter for å nå de målene staten har satt.

Og staten kan legge føringer dersom det er ønskelig. En større grad av behovsprøving. Staten kan også være de små idretters talsmann. Små idretter i Norge, noen svært store internasjonalt. Og ikke minst, øremerkede tiltak ikke kun for de aktive, men også de inaktive.»

Idrettsrådet i Trondheim har vedtatt et sett med kriterier som skal legges til grunn ved bygging av idrettsanlegg på årsmøtet, se vedlegg. Kriteriene kan oppsummeres slik:

- Mangfold
- Behov (manglende anlegg)
- Hverdagsanlegg for barn og unge foran toppidrett
- Anleggsdekning (kapasitet) og befolkningsvekst
- Skolebygging og offentlige bygg
- Interkommunale anlegg
- Flerbruk
- Sesongbehov før helårsbehov

Elementer som det er viktig for Trøndelag fylkeskommune å ivareta vil være:

- Geografi (spredning i fylket)
- Mangfold (idrettsglede sikres ved at flest mulig får mulighet til å drive med «sin» idrett/aktivitet – dette forutsetter tilgang på anlegg).
- Kapasitet (noen idretter må ha anlegg tett fordi det er mange som driver med idrettene, eks. fotball, hallaktivitet og ski).
- Pressområder (Trondheim – har behov for anlegg for å dekke opp 54 sær idretter).
- Nye idretter/aktiviteter
- Flerbruk
- Region- og interkommunal rolle på anlegget.

Arrangementsstrategi må også etableres og legges som forutsetning for retningslinjene.

I de mest tettbygde områdene skal det for de største idrettene faktisk være litt underkapasitet for å sikre at anleggene får best mulig bruk gjennom uka. Anlegg må brukes hele uka gjennom og ikke bare mandag til torsdag.

Forslag til endringer:

Tekst med gult er ny tekst og tekst som er overstrøket slettes.

Formål: Viktig å få fram at mangfold er viktig. Å sette for stort fokus på stort brukspotensiale vil bare dyrke fram anlegg som vi allerede har fra før, slik som fotballbaner, idrettshaller og skianlegg, og da brukes ikke retningslinjene for å korrigere for identifiserte svakheter i norsk anleggsbygging, jf. strategiutvalget. Det tas heller ikke høyde for de ulike idrettens egenart.

Endringsforslag:

~~Spillemidler til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet med stort brukspotensial, er sentrale virkemidler for å innfri målene på anleggsfeltet.~~

....gir **størst mulig del av** befolkningen mulighet til å drive **den aktiviteten de helst ønsker**, aktivitet etter eget valg, både i....

Vilkår, 3. kulepunkt:

FNs bærekraftsmål er sentrale i dagens samfunn. Bygging av anlegg er ikke bærekraftig ut fra et økologisk perspektiv direkte. Ved å se på økosystemtjenester i tillegg så blir situasjonen en annen. Utbygging som bruker BREEAM eller CEEQUAL eller tilsvarende som sertifisering for å dokumentere bærekraft kan prioriteres foran anlegg som ikke kan dokumentere sitt fotavtrykk mhp. bærekraft. Med fokus på bruk av internasjonale miljøstandarder kan setningene om materialvalg mm. strykes for dette er ivaretatt i de internasjonale standardene. For BREEAM er det dessuten utarbeidet en norsk manual. Det er ønskelig med en norsk manual for CEEQUAL også.

Samtidig må det tas hensyn til at en de aller fleste idrettene, og særlig de 30 - 40 minste idrettene, har begrensede midler til å bygge og drive anleggene uten kommunal eller fylkeskommunal støtte eller drift, og at disse derfor må ha prioritet ved tildeling av spillemidler, for disse anleggene er viktig for å sikre mangfold og derigjennom folkehelse.

Endringsforslag: Alle anleggene må planlegges og driftes med mål om økonomisk og miljømessig bærekraft. Anleggene må sikre mangfold, flerbruk, ha god bestandighet og høyt brukspotensiale, og må vektlegge gode løsninger for areal- og energibruk. Materialvalg må gjøres iht. nasjonale standarder, og produktenes egnethet til gjenvinning må vurderes.

Målsetting:

Idretten har hatt et stort fokus på barn og unge. Idrettsforbundet har på idrettstinget vedtatt at fokus skal være på livslang idrett. Dette medfører at også anlegg som har flest voksne brukere må gis rett til spillemiddelstøtte.

Endringsforslag: Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet både i regi av idretten og i egenorganisert aktivitet til en lavest mulig kostnad uavhengig av alder. Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og unge.

Anlegg som prioriteres i Trøndelag i perioden 2020-2023:

Anlegg kan bygges av en utbygger uten å være interkommunal, men ha funksjonalitet som medfører at den har regional betydning. Eksempler på et slikt anlegg er en innendørs-hall for lengdeløp og bandy i Trondheim. Anlegg Trondheim har som kunne vært plassert i denne kategorien er friidrettshallen og den store kunstgrasflata på Lade som er tilrettelagt for amerikansk fotball, rugby, baseball, lacrosse og fotball.

Idrettsforbundet har i sin anleggspolitikk vedtatt en ny kategori som heter aktivitetshus, og denne kategorien favner om mange av de idrettene som selv ikke vil kunne skaffe egne midler til bygging. Slike anlegg kan samle flere mindre idretter under ett tak og legger til rette for mangfold. Anleggene bør primært legges nær skole slik at de også kan ha en «fritidsklubb-funksjon» og være møteplass utover det rent idrettslige.

Stort fokus på høyt aktivitetspotensiale ivaretar ikke de ulike idretters egenart. Skal en kunstløpsutøver øve inn hele programmet sitt, forutsetter det at de får tilgang på en hel ishall. I idrettspolitikken kan vi

ikke fokusere på bare på de store massene, for da hindres mangfoldet og vi får ikke den folkehelsegevinsten vi ønsker fordi folk holder på med noe som de liker og er genuint interessert i. Her er det viktigere å sette fokus på kapasitet og pressområder.

Endringsforslag:

1. Interkommunale anlegg og anlegg med regional rolle.
2. Mindre aktivitetsanlegg (aktivitetshus) som sikrer mangfold og flerbruk inkludert nærmiljø- og friluftslivsanlegg, som er tilrettelagt for allsidighet og inkluderende og attraktive møteplasser, i nærmiljøet og ved skoler.
4. Anlegg som øker kapasiteten i med et høyt aktivitetspotensiale for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning.

Anne-Lise Bratsberg
styreleder Idrettsrådet i Trondheim

Bjørn Kilskar
daglig leder

Kopi:

- IF
- Sone-IR
- Stjørdal idrettsråd